

*“Ik waarschuw weleens dat wij nog steeds met een boemeltrein rijden en niet met een TGV. Het gaat hier allemaal niet zo snel. Nederland gaat soms tekeer alsof de wereld vergaat wanneer het hier niet zo loopt als daar”, aldus Miguel Pourier, oud-premier van de Nederlandse Antillen.*

Nu, in 2021, is er weinig veranderd. Het besef dat je met een boemeltrein net zo ver kunt komen als met een TGV maar dat het wat meer tijd neemt, is nog niet in Den Haag doorgedrongen. Zo'n TGV rijdt vaak in een tunnelbak met een zodanige snelheid dat je van de omgeving weinig ziet. Dat hoeft ook niet want er is maar één doel: zo snel mogelijk het eigen idee doorvoeren zonder afgeleid te worden en zonder te wachten op eventuele passagiers uit aansluitende boemeltreinverbindingen.

In een boemeltrein daarentegen zie je de omgeving, je stopt nog eens ergens en kunt de omgeving op je laten inwerken. De opdrachten vanuit Den Haag komen meestal per TGV aangedenderd en er wordt verwacht dat alles onmiddellijk wordt geïmplementeerd. Zodra het echter gaat om een reactie op voorstellen of vragen van Sint Eustatius aan Den Haag is zelfs paard en wagen nog te snel.

De staatssecretaris heeft bij zijn bliksembezoek aan Sint Eustatius alleen maar oog voor de nieuwe terminal en de nieuwe verkeerstoren van het vliegveld, de vernieuwing van de wegen en 'de' rotonde (zo'n ding hadden we nog niet op het eiland; ook niet nodig; hij was er opeens, maar dat terzijde).

Het zou mooi zijn als de nieuwe commissie Koninkrijksrelaties de snelheid van het implementeren van projecten waarbij de lokale wensen niet of onvoldoende zijn gehoord kan afremmen en andere projecten van de snelheid van paard en wagen kan upgraden tot die van een boemeltrein, zoals bijvoorbeeld:

Betere en betaalbaarder ontsluiting van Sint Eustatius en een verminderde afhankelijkheid van Sint Maarten zijn zaken in het belang van Sint Eustatius, maar daar heeft de staatssecretaris geen oog voor. Dan is de aandacht vooral gericht op Sint Maarten en Winair. Voor een goede verbinding tussen de BES-eilanden is een Bonariaanse luchtvaartmaatschappij beschikbaar maar op de een of andere manier laat Nederland het steeds weer aankomen op Winair die slechts oog heeft voor de eigen portemonnee en de belangen van Sint Maarten (een ander land in het Koninkrijk).

Voor wat betreft de medische verzorging op het eiland: er is geen opticien of audicien op het eiland, wel een lokale en goed opgeleide gynaecoloog met internationale ervaring maar in plaats van het toejuichen van deze voorziening heeft het ZVK (en het achterliggende ministerie van VWS) vooral de doelmatigheid voor ogen en ook wellicht ook andere belangen, maar het belang van de patiënt of de bewoner telt in elk geval niet zwaar mee. Voor wat betreft de gynaecoloog geeft de bureaucratie kennelijk de voorkeur aan een collega in Sint Maarten waarbij de patiënten dus heen en weer vliegen. Nogmaals, de "eigen" gynaecoloog woont hier om de hoek. En voor de opticien of audicien moet naar Saba of Sint Maarten worden uitgeweken.

En laten we eens kijken naar iets actueels. Denk aan de vaccinatie op het eiland in samenhang met het Europees vaccinatiepaspoort. Een app met een QR-code bijvoorbeeld. Ik heb het op de website van het RIVM eens nagekeken en bij mijn eigen vaccinatie heb ik ook keurig toestemming gegeven voor opname van de gegevens in de RIVM-database. Laat die database nu uitsluitend benaderbaar zijn met een DigiD, gebaseerd op een BSN. Maar die bestaat op Sint Eustatius (en in de rest van Caribisch Nederland) niet en zo lopen we ook al daarmee uit de pas met de rest van Nederland.

Ik kan zo nog wel even doorgaan, bijvoorbeeld over de aansluiting van de schooldiploma's op het voortgezet studeren in Europees Nederland. Het ministerie van OCW is daarin net zo eigenwijs als het ministerie van BZK, in elk geval in de zin dat het lokale geluid, gebaseerd op ervaringen van echte mensen van vlees en bloed niet gemakkelijk passen in Haagse beleidsvoornemens, en zo wordt geen voortgang gemaakt. Zelfs niet met de snelheid van de boemel of het paard en wagen.

Ook de Nationale Ombudsman spreekt in zijn jaarrapport 2020 zijn zorgen uit over de armoede, ongelijke kansen en het gebrek aan voortvarendheid om dat op te lossen. Waarom niet een proef op Sint Eustatius met het "basisinkomen" voor iedereen? Waarom is verschil tussen bijstand en onderstand, tussen AOW en AOV, tussen werkloosheidsuitkering en, tja, wat eigenlijk? Er is hier helemaal geen werkloosheidsuitkering! En we leven in hetzelfde land Nederland, dat in zowat alle lijstjes voorkomt in de top tien. Bijvoorbeeld als het gaat om welvaart en geluk.